

PATVIRTINTA

Panevėžio r. Pažagienių mokyklos-darželio

direktoriaus 2026 m. rugpjūčio 31 d. įsakymu Nr. V-58

PANEVĖŽIO R. PAŽAGIENIŲ MOKYKLOS-DARŽELIO DIRBTINIO INTELEKTO NAUDOJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Panevėžio r. Pažagienių mokyklos-darželio dirbtinio intelekto naudojimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato dirbtinio intelekto (toliau – DI) priemonių naudojimo ugdymo, švietimo pagalbos, administravimo ir komunikacijos procesuose principus, sąlygas, ribojimus, atsakomybes, rizikų vertinimą ir stebėseną.

2. Aprašo paskirtis – sudaryti sąlygas saugiai, etiškai, skaidriai ir pedagogiškai pagrįstai naudoti DI priemones, užtikrinant vaikų ir mokinių gerovę, asmens duomenų apsaugą, akademinį sąžiningumą ir žmogaus sprendimo viršenybę.

3. Aprašas taikomas mokyklos-darželio administracijai, mokytojams, švietimo pagalbos specialistams, mokinio padėjėjams, kitiems darbuotojams, mokiniams ir, kiek susiję su vaikų ugdymu bei duomenų apsauga, tėvams (globėjams, rūpintojams).

4. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Bendroju duomenų apsaugos reglamentu, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2024/1689 (Dirbtinio intelekto aktu), Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, autorių teises, informacinės visuomenės paslaugas, kibernetinį saugumą ir švietimo organizavimą reglamentuojančiais teisės aktais bei nacionalinėmis DI naudojimo švietime gairėmis.

5. DI priemonės mokykloje-darželyje naudojamos tik tada, kai jos kuria aiškią pridėtinę vertę ugdymui, mokymuisi, pagalbos teikimui, mokytojo darbo planavimui ar administracinių procesų efektyvinimui.

6. DI priemonės negali pakeisti mokytojo, švietimo pagalbos specialisto, direktoriaus ar kito atsakingo darbuotojo profesinio sprendimo.

II SKYRIUS SĄVOKOS

7. Dirbtinis intelektas – technologija ar sistema, kuri, veikdama pagal algoritmus ir modelius, iš pateiktų duomenų gali generuoti tekstą, vaizdus, garsą, rekomendacijas, prognozes, vertinimus ar kitą turinį.

8. DI priemonė – programinė įranga, platforma, skaitmeninė paslauga ar jos funkcija, naudojanti dirbtinio intelekto technologijas.

9. Generatyvinis DI – DI rūšis, kuri pagal naudotojo pateiktą užklausą kuria naują turinį: tekstą, iliustracijas, pristatymus, užduotis, testus, garso ar vaizdo medžiagą.

10. Leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašas – direktoriaus įsakymu patvirtintas mokykloje-darželyje leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašas, kuriame nustatytos naudojimo sąlygos ir ribojimai.

11. Žmogaus kontrolė – principas, pagal kurį galutinį sprendimą dėl ugdymo, vertinimo, švietimo pagalbos, drausminių veiksmų, duomenų naudojimo ar administracinio veiksmo priima žmogus, o DI rezultatai naudojami tik kaip pagalbinių informacija.

12. Asmens duomenys – bet kokia informacija, pagal kurią galima tiesiogiai ar netiesiogiai nustatyti fizinį asmenį, įskaitant vardą, pavardę, atvaizdą, balsą, mokymosi, sveikatos, elgesio ar šeimos aplinkybių duomenis.

III SKYRIUS DI NAUDOJIMO PRINCIPAI

13. Mokykloje-darželyje DI naudojimas grindžiamas šiais principais: teisėtumo, sąžiningumo, skaidrumo, saugumo, privatumo, pedagoginio tikslingumo, įtraukties, nediskriminavimo, akademinio sąžiningumo, žmogaus kontrolės ir atskaitomybės.

14. Skaidrumo principas reiškia, kad mokiniai, tėvai ir darbuotojai turi būti informuojami, kada ir koku tikslu DI priemonės naudojamos ugdymo ar administravimo procese.

15. Saugumo ir privatumo principas reiškia, kad DI priemonės naudojamos tik įvertinus asmens duomenų, vaikų saugumo, kibernetinio saugumo ir konfidencialumo rizikas.

16. Pedagoginio tikslingumo principas reiškia, kad DI naudojamas ne dėl technologijos naujumo, o siekiant gerinti ugdymo kokybę, individualizuoti mokymąsi, skatinti kūrybiškumą, kritinį mąstymą ir palengvinti mokytojo pasirengimą.

17. Akademinio sąžiningumo principas reiškia, kad DI pagalba sukurto turinio naudojimas turi būti aiškiai nurodomas, jeigu DI turėjo reikšmingą įtaką galutiniam rezultatui.

18. Žmogaus kontrolės principas reiškia, kad DI negali savarankiškai priimti sprendimų dėl mokinių pasiekimų, vertinimo, pagalbos poreikio, elgesio, drausminimo ar ugdymo turinio pritaikymo.

IV SKYRIUS DI NAUDOJIMAS UGDYMO PROCESSE

19. Mokytojai DI priemones gali naudoti pamokų, veiklų, projektų, STEAM užduočių, diferencijuotų užduočių, refleksijos klausimų, mokymo priemonių, vizualų ir metodinių idėjų rengimui. Praktinės saugaus ir atsakingo DI naudojimo rekomendacijos mokytojams pateiktos Aprašo 4 priede.

20. Mokytojas privalo peržiūrėti, patikrinti ir pritaikyti DI sugeneruotą turinį pagal mokinių amžių, ugdymo programą, mokinių gebėjimus, mokyklos vertybes ir konkrečios klasės ar grupės kontekstą.

21. Pradinio ugdymo mokiniai DI priemones gali naudoti tik mokytojo nurodymu, prižiūrimi ir aiškiai suprasdami, koku tikslu DI naudojamas, ką leidžiama įvesti į priemonę ir kaip patikrinti gautą atsakymą.

22. Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo vaikams DI priemonės naudojamos netiesiogiai – pedagogui planuojant veiklas, kuriant priemones, vaizdinę ar garsinę medžiagą. Vaikai savarankiškai DI priemonių nenaudoja.

23. Mokinių darbams skirdamas užduotis mokytojas nurodo, ar DI naudojimas leidžiamas, leidžiamas iš dalies, draudžiamas arba leidžiamas tik deklaruojant naudojimo būdą. DI naudojimo deklaravimo mokinio darbe pavyzdžiai pateikti Aprašo 3 priede.

24. DI priemonės negali būti naudojamos kaip vienintelis mokymosi rezultatų vertinimo, pažangos fiksavimo ar mokinio gebėjimų nustatymo pagrindas.

V SKYRIUS DRAUDŽIAMOS IR RIBOJAMOS PRAKTIKOS

25. Mokykloje-darželyje draudžiama naudoti DI priemones, kurios savarankiškai vertina mokinių asmenybę, emocijas, socialinę padėtį, elgesį ar specialiuosius ugdymosi poreikius.

26. Draudžiama naudoti DI mokinių socialiniam reitingavimui, manipuliavimui, diskriminaciniam profiliavimui, automatizuotam drausminimui ar sprendimams dėl švietimo pagalbos priimti.

27. Draudžiama į DI priemones kelti mokinių nuotraukas, vaizdo ar garso įrašus, sveikatos, specialiųjų ugdymosi poreikių, elgesio, šeimos aplinkybių ar kitus jautrius duomenis, jei nėra aiškaus teisinio pagrindo, būtinybės ir mokyklos vadovo sprendimo.

28. Draudžiama naudoti DI sugeneruotą turinį, kuris yra žalingas, diskriminacinis, klaidinantis, žeminantis, pažeidžiantis vaiko teises, autorių teises ar neatitinkantis mokinių amžiaus.

29. Kilus abejonių dėl DI priemonės tinkamumo, priemonė nenaudojama tol, kol atliekamas rizikos vertinimas.

VI SKYRIUS

ASMENS DUOMENŲ APSAUGA IR KONFIDENCIALUMAS

30. Naudojant DI priemones draudžiama įvesti mokinių, tėvų ar darbuotojų asmens duomenis, jeigu nėra teisėto pagrindo, aiškaus ugdymo tikslo ir įvertintų duomenų apsaugos rizikų.

31. Į DI priemones negali būti įvedami mokinių vardai, pavardės, gimimo datos, adresai, kontaktiniai duomenys, sveikatos, elgesio, specialiųjų ugdymosi poreikių, šeimos padėties, vaiko gerovės komisijos ar incidentų duomenys.

32. DI priemonę naudojantis darbuotojas atsako už tai, kad užklausoje nebūtų atskleista konfidenciali, nevieša ar perteklinė informacija.

33. Jeigu DI priemonė naudojama su mokinių paskyromis, prieš naudojimą turi būti įvertinta privatumo politika, amžiaus ribojimai, duomenų saugojimo vieta, tiekėjo patikimumas, tėvų sutikimo poreikis ir duomenų tvarkymo sutarties būtinybė.

34. Pastebėjęs galimą asmens duomenų ar informacijos saugumo pažeidimą, darbuotojas nedelsdamas informuoja direktorių ir už duomenų apsaugą atsakingą asmenį.

VII SKYRIUS

LEIDŽIAMŲ NAUDOTI DI PRIEMONIŲ SĄRAŠAS IR RIZIKŲ VERTINIMAS

35. Mokykloje-darželyje rekomenduojama naudoti tik leidžiamų DI priemonių sąrašą įtrauktas priemones.

36. Leidžiamų DI priemonių sąrašą rengia direktoriaus įsakymu paskirtas atsakingas asmuo arba darbo grupė.

37. Prieš įtraukiant priemonę į Leidžiamų naudoti DI priemonių sąrašą, kurio forma pateikta Aprašo 1 priede, atliekamas priemonės rizikos vertinimas pagal Aprašo 2 priede pateiktą klausimyną. Vertinamas priemonės tikslas, naudotojai, amžiaus tinkamumas, duomenų tvarkymas, privatumo politika, galimos rizikos, žmogaus kontrolės galimybės ir pedagoginė vertė.

38. Priemonių sąrašas peržiūrimas ne rečiau kaip kartą per metus arba pasikeitus priemonės naudojimo sąlygoms, privatumo politikai, teisės aktams, nacionalinėms rekomendacijoms ar pastebėjus rizikų.

VIII SKYRIUS

ATSAKOMYBĖS

39. Direktorius tvirtina Aprašą, leidžiamų DI priemonių sąrašą, paskiria atsakingus asmenis, organizuoja darbuotojų supažindinimą ir priima sprendimus dėl DI naudojimo mokykloje-darželyje.

40. Mokytojai ir švietimo pagalbos specialistai DI priemones naudoja atsakingai, tik ugdymo ar pagalbos tikslais, saugo mokinių duomenis, tikrina DI rezultatus ir moko mokinius kritiškai juos vertinti.

41. Mokiniai DI priemones naudoja tik pagal mokytojo nurodymus, neįveda asmens duomenų, nepateikia DI sukurto turinio kaip savo darbo, jei tai nebuvo leidžiama, ir deklaruoja DI naudojimą. Mokiniam skirtos rekomendacijos pateiktos Aprašo 5 priede.

42. Tėvai (globėjai, rūpintojai) informuojami apie mokyklos-darželio DI naudojimo principus ir kviečiami bendradarbiauti ugdant atsakingą vaikų skaitmeninį elgesį. Tėvams skirta informacija pateikta Aprašo 6 priede.

43. Visi darbuotojai atsako už Aprašo laikymąsi pagal savo kompetenciją ir pareigybių funkcijas.

IX SKYRIUS STEBĖSENA, INCIDENTAI IR PERŽIŪRA

44. DI naudojimo stebėseną vykdo direktoriaus paskirtas atsakingas asmuo arba darbo grupė.

45. Stebėsenos metu vertinama, kokios DI priemonės naudojamos, kokią vertę jos kuria ugdymui, kokios rizikos pastebimos ir ar laikomasi asmens duomenų apsaugos bei akademinio sąžiningumo reikalavimų.

46. Netinkamo DI naudojimo atvejai fiksuojami Aprašo 7 priede pateiktoje incidento dėl netinkamo DI naudojimo fiksavimo formoje, įvertinamos priežastys, priimami korekciniai veiksmai ir, jei būtina, informuojami tėvai (globėjai, rūpintojai), už duomenų apsaugą atsakingas asmuo ar kitos institucijos.

47. Aprašas peržiūrimas ne rečiau kaip kartą per metus arba pasikeitus teisės aktams, nacionalinėms rekomendacijoms, mokyklos veiklos poreikiams ar DI priemonių naudojimo rizikoms.

X SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

48. Darbuotojai su Aprašu supažindinami pasirašytinai arba elektroninėmis priemonėmis.

49. Mokiniam DI naudojimo taisyklės paaiškinamos jų amžių ir brandą atitinkančia kalba.

50. Tėvai (globėjai, rūpintojai) su pagrindiniais DI naudojimo principais supažindinami per elektroninį dienyną, susirinkimus ar mokyklos interneto svetainę.

51. Aprašas įsigalioja nuo jo patvirtinimo dienos.

LEIDŽIAMŲ NAUDOTI DI PRIEMONIŲ SĄRAŠO FORMA

il. Nr.	DI priemonė	Naudojimo tikslas	Rizikos lygis/ Naudojimo sąlygos / ribojimai	Peržiūros data
1	Chat GPT (OpenAI)	Pagalba kuriant tekstus, vaizdu, santraukas, gaunant informaciją, paaiškinimus, idėjas.	Rekomenduojama naudoti su mokytojo priežiūra, patikrinti ar priemonės nustatymuose išjungtas DO modelio mokymas. Asmeninėse ir viešose paskyrose naudoti tik viešai prieinamą informaciją.	2027-09-01
2	Clever forever Education AG	Edukaciniams žaidimams skirtiems 3-6 metų vaikams: skaitymui, matematikai ir fiziniam aktyvumui.	Rekomenduojama naudojimo sąlygose patikrinti nuostatas dėl amžiaus kontrolės, reikalingas tėvų sutikimas	2027-09-01
3.	Duolingo Max			
4.	EDITAI			
5.	Eduten			
6.	Gemini (Google)			
7.	Microsoft Copilot (Office 365)			
8.	Midjourney			
9.	Notebook LM (Google)			
10.	Upwisy 2.0			

DI PRIEMONĖS RIZIKOS VERTINIMO KLAUSIMYNAS

☐ Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma – Ar priemonė naudoja mokinių, tėvų ar darbuotojų asmens duomenis?

☐ Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma – Ar priemonė reikalauja mokinio paskyros?

☐ Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma – Ar priemonė turi aiškią privatumo politiką?

☐ Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma – Ar priemonė gali būti naudojama be mokinių asmens duomenų?

☐ Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma – Ar priemonė gali paveikti mokinio vertinimą, pagalbą ar pažangos fiksavimą?

☐ Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma – Ar priemonė vykdo emocijų, biometrinių duomenų ar elgesio analizę?

☐ Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma – Ar priemonė atitinka mokinių amžių?

☐ Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma – Ar reikalingas tėvų sutikimas?

☐ Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma – Ar reikalinga duomenų tvarkymo sutartis?

☐ Taip ☐ Ne ☐ Nežinoma – Ar priemonė kuria aiškią pridėtinę vertę ugdymui?

Sprendimas: ☐ Leisti naudoti ☐ Leisti tik mokytojams ☐ Leisti bandomuoju laikotarpiu ☐ Neleisti
☐ Reikalingas papildomas vertinimas

DI NAUDOJIMO DEKLARAVIMO MOKINIO DARBE PAVYZDŽIAI

DI naudotas idėjoms:

„Rengdamas darbą naudoju DI priemonę idėjoms sugeneruoti. Galutinį tekstą parengiau pats / pati.“

DI naudotas kalbai taisyti:

„DI priemonę naudoju sakinių aiškumui ir kalbos klaidoms pasitikrinti.“

DI naudotas iliustracijai:

„Iliustracija sukurta naudojant DI priemonę ir panaudota kaip vaizdinė darbo dalis.“

DI naudoti draudžiama:

„Ši užduotis atliekama savarankiškai, DI priemonėmis naudotis negalima.“

REKOMENDACIJOS MOKYTOJAMS

1. Naudokite tik įvertintas arba mokyklos leidžiamų priemonių sąraše esančias DI priemones.
 2. Niekada neįveskite mokinių asmens, sveikatos, elgesio ar šeimos duomenų.
 3. Visada tikrinkite DI pateiktą informaciją ir šaltinius.
 4. Skirdami užduotį aiškiai nurodykite, ar DI naudojimas leidžiamas.
 5. Vertinkite mokinio darbo procesą, o ne vien galutinį produktą.
 6. Ugdykite mokinių kritinį mąstymą ir gebėjimą atpažinti klaidingą informaciją.
-

REKOMENDACIJOS MOKINIAMS

1. DI yra pagalbininkas, bet ne tavo darbo autorius.
 2. Nerašyk į DI savo ar kitų vaikų asmens duomenų.
 3. Jei naudojai DI, pasakyk mokytojui, kaip naudojai.
 4. Nepateik DI atsakymo kaip savo darbo, jei pats jo nesupranti.
 5. Patikrink DI atsakymą kituose šaltiniuose.
 6. Jeigu DI pateikė netinkamą atsakymą, parodyk mokytojui.
-

Panevėžio r. Pažagienių mokyklos-darželio
dirbtinio intelekto naudojimo tvarkos aprašo
6 priedas

INFORMACIJA TĖVAMS (GLOBĖJAMS, RŪPINTOJAMS)

Panevėžio r. Pažagienių mokykloje-darželyje DI priemonės gali būti naudojamos ugdymo kokybei gerinti, mokymosi veikloms įvairinti, užduotims individualizuoti ir mokytojų pasirengimui palengvinti. Mokykla laikosi principo, kad vaikų asmens duomenys DI priemonėms neperduodami, DI nepakeičia mokytojo sprendimo, o mokiniai mokomi kritiškai vertinti DI pateiktą informaciją.

Tėvai kviečiami bendradarbiauti ugdant atsakingą vaikų skaitmeninį elgesį ir apie pastebėtas rizikas informuoti klasės mokytoją arba administraciją.

Panevėžio r. Pažagienių mokyklos-darželio
dirbtinio intelekto naudojimo tvarkos aprašo
7 priedas

INCIDENTO DĖL NETINKAMO DI NAUDOJIMO FIKSAVIMO FORMA

Data: _____		
Incidentą	pastebėjęs	asmuo:
Susijusi	DI	priemonė:
Trumpas	situacijos	aprašymas:
Galimos		rizikos:
Veiksmai,	kurių	imtasi:
Informuoti		asmenys:
Sprendimas	/	rekomendacijos:

Galimos rizikos: ☐ Asmens duomenų atskleidimas ☐ Akademinio sąžiningumo pažeidimas
☐ Netinkamas turinys ☐ Diskriminacinis / žalingas turinys ☐ Kibernetinio saugumo rizika ☐ Kita